

förbättring af sin lön och pension för sina döttrar hembjudit sin samling åt staten, ehuru hela saken då lämnats oafgjord.¹ Då nu efter hans död hans fyra döttrar inkommo med begäran om pension, beviljades dem 13 febr. 1805 sådan, en del däraf »likväl emot det villkor, att de af Gadebusch till K. M:ts nådiga disposition år 1803 erbudna samlingar till utrikes expedition öfverlämnas.» Det befanns emellertid, att dessa ej längre stodo till obehindradt förfogande. Gadebuschs ekonomiska trångmål hade tvungit honom att göra skulder (uppgående till öfver 3,000 riksdaler), och såsom säkerhet för en fordran af 600 riksdaler hade en af hans borgenärer, kommerserådet D. Schinckel i Stockholm, fått beslag lagdt på hans samlingar. Döttrarna inkommo nu med en ytterligare framställning, hvori de bl. a. anhöllo, att K. M:t genom betalning af nämnda summa måtte häfva beslaget. K. M:t uppdrog den 8 maj åt expeditionssekreterarne S. Hjelmér och C. M. Schoerbing att undersöka samlingens värde och inkomma med betänkande däröfver. Efter besiktning af samlingen, som då befann sig i professor Swartz'² förvar inpackad i trenne lårar, afgåfvo de ett utlåtande, som intygade dess betydelse, och den 14 maj 1805 beslöt K. M:t, att samlingen skulle inlösas med 600 riksdaler riksgälds. Kort därefter öfverflyttades samlingen till riksarkivet.³

Samlingen omfattade enligt granskningsmännens uppgift 279 volymer och beskrefs såsom bestående »dels af tryckta saker, dels af manuskript». Gadebusch själf hade indelat den å ena sidan efter innehållet i afdelningarna A. Pars historica och B. Pars statistica med deras underafdelningar, å andra sidan efter formatet i två serier med fortlöpande numrering inom hvardera: en för folio (med de särskilda volymerna betecknade med romerska siffror: Heft I—CXLIV, en för 4:o och 8:o (med arabiska siffror: Heft 1—143).

¹ Gadebuschs suppliker ¹⁷/₂ 1803 äro i utrikesexpeditionens ingående diarium för detta år upptagna under n:is 102 och 104, med anteckning: »uppå nådigste befalln. hvilar». Själfva handlingarna ha icke kunnat anträffas.

² Förmodligen professorn vid Bergianska trädgården Olof Swartz.

³ Angående omständigheterna vid samlingens förvärfvande af staten jfr: suppliker från Gadebuschs döttrar ¹⁷/₇ 1804 och ⁹/₄ 1805 (Pomm.: Skrifvelser till K. M:t från diverse personer; andra suppliker från dem äro bilagda v. Essens skrifvelser ²⁶/₁ och ³/₁₂ 1805 i Pomm.: Skrifvelser till K. M:t från generalguvernörer); intyg om stärbhusets ekonomiska ställning af Gadebuschs svåger justitierådet J. F. Zechin i Greifswald ¹²/₃ 1805, förvarad tillsammans med den förstnämnda af dessa suppliker; rådsprotokoll i utrikes ärenden ¹³/₂, ⁸/₅ och ¹⁴/₅ 1805; Hjelmérs och Schoerbings betänkande ¹⁸/₅ 1805 (Pomm.: Kommissioners skrifvelser och handlingar: Diverse kommissioner 1700—1800-talet); hofkansleren Zibets skrifvelse till arkivsekreteraren ²⁷/₅ 1805 (Riksarkivets ämbetsarkiv: Skrifvelser till Riksarkivet); sekreteraren i statskontoret N. Frödelius' skrifvelse till aktuarien O. Sundel ²⁶/₈ 1805 (Riksarkivets samling af leveransförteckningar).